

คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจ ในจังหวัดแพร่

Business Operators' towards the Desirable Characteristics of the Accountants in Phrae

ดารณี หวานดี*

บทคัดย่อ

การศึกษาคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดแพร่ตามทักษะทางวิชาชีพ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดแพร่ จำนวนทั้งสิ้น 352 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติประกอบด้วย ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่า ธุรกิจพาณิชย์กรรม ธุรกิจอุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ พึ่งประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางวิชาชีพในด้านทักษะ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจในระดับมากที่สุด

* บทความจากการค้นคว้าอิสระ ในหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชีการเงินและการ
ธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ Email: Daranee221133@gmail.com

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ประกอบการควรส่งเสริมให้ผู้ทำบัญชีในกิจการได้รับการเพิ่มพูนความรู้ทักษะทางวิชาชีพด้านทักษะทางการบริหารองค์กร และการจัดการทางธุรกิจ ควรมีการจัดอบรมสัมมนาโดยมีหัวข้อที่น่าสนใจ และมีเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องการจัดทำบัญชี

คำสำคัญ : คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจ

Abstract

Business Operators' towards the Desirable Characteristics of the Accountants in Phrae, The objectives to study the business properties in Operators' towards the Desirable Characteristics of the Accountants in Phrae the professional skills in 5 categories: intellectual skills, academic skills and practical functions skills, personal attributes Skills, communication and interaction with others administrative and organizational skills and business management by collecting information from the business services sector commercial Business and Industry Registered with the Office of Business Development Phrae. A total of 352 cases using a questionnaire to collect data, The data collected were processed and analyzed by a computer program often contain statistical averages and percentages.

The study revealed that the Business Operators are qualified accountants with desirable professional skills in the overall level, the intellectual skills in all subjects at the highest level. Desirable skills section of each side of the accounting profession by type of business, the commercial operators, industry Desirable features for accountants skilled individuals, interpersonal and communication skills at the highest level the service

Accountants with adverse cognitive skills, academic skills and practical functions, organizational management skills and business management high level.

Suggested in the study, entrepreneurs should be encouraged to do the accounting period in which the development of knowledge, professional skills and managerial skills, business management. There should be seminars on several topics of interest, covers the preparation of the accounts.

Keywords : Intellectual Skills, Technical and functional Skills, Personal Skills, Interpersonal and Communication Skills, Organizational and Business Management Skills.

1. บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ได้ตระหนักถึงสถานการณ์ความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบโลกและภายในประเทศโดยเฉพาะภาวะเศรษฐกิจผันผวน และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกจะมีมากขึ้น และการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศไทย ได้แก่ การรวมกลุ่มในภูมิภาคอาเซียน (Asean Economics Community : AEC) ภายใต้การค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและอินเดีย และการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ซึ่งประเทศไทยต้องมีการเตรียมพร้อมหลายด้าน อาทิ เช่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งทางด้านการเรียนการศึกษา ทักษะด้านภาษา และทักษะฝีมือแรงงาน ส่งผลให้การก้าวทันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนขององค์กรธุรกิจทุกภาคส่วนรวมทั้งกิจการค้าต่าง ๆ ต้องแสวงหาวิธีการปรับเปลี่ยนเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีจึงมีส่วนสำคัญที่เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการเงินที่ดี ถูกต้อง เนื่องจากในระยะเวลาอีก 4 – 5 ปี ผู้ทำบัญชีจะเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเปิดเสรีทางการค้า และการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้วยเหตุนี้ วิชาชีพบัญชีจึงเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้น การประกอบวิชาชีพบัญชีนอกจากจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางวิชาชีพแล้ว ผู้ทำบัญชียังต้องมีทักษะวิชาชีพ และคุณสมบัติเป็นผู้ทำบัญชีมืออาชีพ ซึ่งผู้ทำบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, ม.ป.ป.)

จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ทางภาคเหนือมีการทำอุตสาหกรรม และมีการทำธุรกิจมากมาย มีสถานประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 2,902 ราย โดยแบ่งเป็น ธุรกิจบริการ 339 ราย ธุรกิจพาณิชย์กรรม 870 ราย และธุรกิจอุตสาหกรรม 1,693 ราย (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดแพร่, ม.ป.ป.) โดยสถานประกอบการดังกล่าวมีความจำเป็นที่ต้องทำบัญชีเพื่อให้ถูกต้องตามข้อกำหนดการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ ได้จัดตั้งโดยคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาด้านบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Education Standards Board : IAESB)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดแพร่ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวทางของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ให้มีคุณค่าทางวิชาชีพ ความรู้ความสามารถ และความชำนาญให้สอดคล้องกับผู้ประกอบการธุรกิจ และนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ทำบัญชี และเพิ่มศักยภาพของผู้ทำบัญชีที่จะประกอบวิชาชีพในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดแพร่

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาเรื่อง คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในพื้นที่แพร่แบ่งเป็นทักษะทางวิชาชีพ 5 ประเภท ดังนี้

1. ทักษะทางปัญญา
2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน
3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
4. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร
5. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

3.2 ขอบเขตประชากร

ขอบเขตของประชากรในการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาผู้ประกอบธุรกิจที่จดทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าที่จังหวัดแพร่ จำนวน 2,902 ราย โดยแบ่งเป็น ธุรกิจบริการ 339 ราย ธุรกิจพาณิชย์กรรม 870 ราย และธุรกิจอุตสาหกรรม 1,693 ราย (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดแพร่, ม.ป.ป.)

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ทราบคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดแพร่
- 4.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ทำบัญชีในการพัฒนาคุณสมบัติตนเองให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจ

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นนักบัญชีที่ดี มีดังนี้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ม.ป.ป.)

- 1) ชื่อสัตย์มีจรรยาบรรณวิชาชีพ เนื่องจากนักบัญชีจะทราบตัวเลขทางการเงินของบริษัทอยู่ตลอดเวลา นักบัญชีที่ดีจะไม่เปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ทางการเงินของบริษัทเด็ดขาด

2) ชยัน อดทน รับผิดชอบงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลาจึงเป็นเรื่องปกติที่จะเห็นนักบัญชีกลับบ้านดึกกว่าแผนกอื่นเสมอ

3) ละเอียตรอบคอบ ถี่ถ้วน ในการมอบหรือรับมอบเอกสารเกี่ยวกับการเงิน ควรเรียกเก็บหลักฐานทางการเงิน และตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง ควรจัดเก็บเอกสารการเงิน การบัญชีทุกฉบับไว้ในที่ปลอดภัย ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

4) มีความรู้แน่นภาคทฤษฎี และประยุกต์ใช้ให้เข้ากับธุรกิจได้ นักบัญชีจำเป็นต้องนำทฤษฎีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความเข้าใจในธุรกิจของบริษัท และนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับธุรกิจได้ด้วย

5) สร้างแรงกดดันให้ตนเอง ในการทำงานควรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและหาวิธีที่จะทำให้ได้ตามเป้าหมายนั้นนักบัญชียังสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา ด้วยการกำหนดเวลาในการทำงานให้สั้นลง หรือขอทำงานที่ยากขึ้นเรื่อย ๆ

6) กล้านำเสนอ แนวคิดและวิธีการใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัทรวมทั้งรับแจ้งผู้มีอำนาจทราบทันที เมื่อพบการทุจริตหรือความเสียหายใด ๆ

7) ทบทวนตนเองทุกปี ตั้งคำถามว่าตนเองต้องการอะไร และในปีที่ผ่านมาทำอะไรไปแล้วบ้าง ยังมีอะไรที่ต้องทำอีกบ้าง มีอะไรที่ผิดพลาดบ้าง เพื่อหาทางแก้ไขและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ไม่ให้เกิดความผิดพลาดอีกเป็นครั้งที่สอง

8) เปิดรับเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารและสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา นักบัญชีควรหาโอกาสพูดคุยพบปะกับคนในวิชาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและเข้าใจวิธีการทำงานของคนอื่นรวมทั้งหมั่นศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี และภาษีอากรที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยทักษะวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, ม.ป.ป.)

1) ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) คือ ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนของ องค์กรได้ ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไปในภาพกว้าง

2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and functional Skills) ประกอบด้วยทักษะทั่วไป และทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี

3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) คือ ทศนะคติ และพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพการพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้ และการปรับ คุณลักษณะเฉพาะบุคคล

4) ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทำงาน ร่วมกับคนอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผลสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมี ประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

5) ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้เป็นผู้แสดงบทบาทในเชิงรุกในการจัดองค์กรในแต่ละวัน ในขณะที่ ก่อนหน้านี้

5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการปฏิบัติงาน ทางวิชาชีพบัญชีมีหน่วยงานที่ควบคุมและดูแลผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนี้

5.3.1 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนด คุณสมบัติ และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.2543 ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ม.ป.ป.)

- มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้

- ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีหรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่ระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี

- มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1) ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีที่ผ่านมา มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีทรัพย์สินรวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการทำบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการทำบัญชี

2) ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

5.3.2 สภาวิชาชีพบัญชี ได้ออกพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้การดูแลของสภาวิชาชีพเดียวกัน รวมทั้งให้ความรู้และพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีคุณภาพ มีมาตรฐานและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนเพื่อให้มีการควบคุมจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ม.ป.ป.) ในเบื้องต้นพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี 2 ด้าน คือ วิชาชีพทางด้านการสอบบัญชีและวิชาชีพด้านการทำบัญชี โดยมีข้อกำหนดในเรื่องจรรยาบรรณ ดังนี้

1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

2) สภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้จัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทยและมีข้อกำหนดในเรื่อง

- ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

- ความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

- ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และการรักษาความลับ

- ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

5.4 นักบัญชีกับการสร้างคุณค่า การสร้างสรรค์อนาคตของนักบัญชีการพัฒนาทักษะของ และนักบัญชีสำหรับธุรกิจในอนาคต (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ม.ป.ป.)

5.4.1 นักบัญชีกับการสร้างคุณค่า (Accountants : Sustaining Value Creation) คือ การสร้างความยั่งยืนและการสร้างคุณค่าในปัจจุบันการรายงานเรื่องความยั่งยืน (Sustainability Reporting) ได้กลายเป็นกระบวนการรายงานที่มีความสำคัญต่อองค์กรในการสื่อสารข้อมูลที่สำคัญ และมีความเกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ นอกเหนือไปจากข้อมูลทางการเงิน

5.4.2 การสร้างสรรค์อนาคตของนักบัญชี (Creating the Accountant's Future) คือ การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ ได้จัดตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาด้านบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Education Standards Board : IAESB) ขึ้นภายใต้การสนับสนุนของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย นักบัญชี นักวิชาการด้านบัญชี ผู้แทนจากภาครัฐกิจ และกลุ่มบริษัทและภาคเอกชน

5.4.3 การพัฒนาทักษะของนักบัญชี สำหรับธุรกิจในอนาคต จากงานวิจัยสำหรับนายจ้าง (Employer Research) ในเรื่องทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีการจัดอันดับทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่นายจ้างเห็นว่าสำคัญที่สุด และการจัดอันดับของทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่นายจ้างเห็นว่าสำคัญที่สุดในอนาคต

5.5 คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้หลายประการ เพื่อให้ผู้ ที่สำเร็จการศึกษาทั้งในระดับ ปวช.และ ปวส. คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ คือ (ชอบ สมบุญเพ็ญ, ม.ป.ป.)

1) มีมนุษยสัมพันธ์ คือ การแสดงกิริยาท่าทางสุภาพต่อผู้อื่น การพูดจาสุภาพ การช่วยเหลือผู้อื่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ กล่าวขอบคุณหรือกล่าวคำขอโทษตามสถานการณ์

2) ความมีวินัย คือปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้แก่การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งแวดล้อมและเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนดและประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอันดีงาม

3) ความรับผิดชอบ คือ การเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด มีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม

4) ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การพูดความจริง ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมย เป็นต้น

5) ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้ายอมรับความจริง เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือท้าทาย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

6) การประหยัด เช่น การใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน ปิดน้ำ ปิดไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ ใช้จ่ายเงินของส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7) ความสนใจใฝ่รู้ เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชักถามปัญหาข้อสงสัย แสวงหาประสบการณ์และค้นหาความรู้ใหม่ ๆ

8) การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน เป็นความสำนึกในการไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุราและของมึนเมา ไม่เสพสิ่งเสพติดอื่น ๆ ไม่เล่นการพนัน หลีกเลี่ยงในการเข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีการเล่นการพนัน

9) ความรักสามัคคี คือ การไม่ทะเลาะวิวาท ไม่สร้างความเดือดร้อนกับสังคมโดยรวม การร่วมมือในการทำงาน

10) ความกตัญญู เป็นการสร้างความตระหนักในพระคุณครูอาจารย์ มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งต่อหน้า และลับหลัง อาสาช่วยเหลืองานครูอาจารย์

11) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา

12) การพึ่งตนเอง หลังจากที่ได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนสามารถแก้ปัญหา ทำงานที่ได้รับมอบหมาย และหารายได้พิเศษได้ด้วยตนเองเมื่อจำเป็น

13) ความอดกลั้น คือ มีสติและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกริยามารยาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

14) มารยาทไทย คือ การแสดงความเคารพเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย กริยาอาการ ที่ควรประพฤติปฏิบัติอย่างมีขอบเขต หรือมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่กาลเทศะ และสังคม

5.6 ประเภทของหน่วยงานธุรกิจ

หน่วยงานธุรกิจ (หรือที่เรียกกันว่า “กิจการค้า”) หมายถึง หน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจกรรมทางธุรกิจ โดยทรัพยากรของกิจการให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจหน่วยงานธุรกิจอาจแบ่งตามกิจกรรมการประกอบธุรกิจ ได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2553: 1-3)

1) ธุรกิจบริการ (Service Business) ธุรกิจบริการมีลักษณะสำคัญคือ ไม่ได้ขายสินค้าแต่ให้บริการแก่ลูกค้าจึงไม่มีสินค้าคงเหลือ ผลผลิตของกิจการจะอยู่ในรูปของการให้บริการตามความต้องการของลูกค้า เช่น ธุรกิจประกันภัย ธนาคาร สถาบันการเงิน การขนส่ง สำนักงานบัญชี สำนักงานกฎหมาย โรงแรม สถานพยาบาล ร้านตัดเสื้อ ร้านเสริมสวย เป็นต้น ดังนั้นรายได้หลักของกิจการ ได้แก่ รายได้จากการให้บริการ ได้แก่ ต้นทุนใน

การให้บริการและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น รับจ้างตัดเสื้อ เมื่อกิจการตัดเสื้อเสร็จแล้ว กิจการจะมอบเสื้อให้แก่ลูกค้า โดยที่กิจการมีสิทธิเรียกร้องจากลูกค้าที่จะได้รับเงินสด ค่าบริการตัดเสื้อหลังจากได้รับเงินสด กิจการก็นำเงินสดไปลงทุนต่อไป เมื่อกิจการดำเนินงานไประยะหนึ่งและมีกำไร กิจการจ่ายกำไรให้กับผู้ลงทุนซึ่งเป็นเจ้าของเงินทุน

2) ธุรกิจพาณิชย์กรรม (Merchandising Business) ธุรกิจพาณิชย์กรรม มีธุรกิจสำคัญ คือ การขายสินค้ากิจการประกอบธุรกิจโดยการซื้อสินค้าแล้วขายต่อไปให้ลูกค้า ซึ่งอาจเป็นการขายปลีกการขายส่ง เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านขายของชำ ร้านขายเสื้อผ้า ร้านขายเครื่องเหล็ก เป็นต้น โดยปกติราคาที่ขายจะสูงกว่าต้นทุนที่ซื้อมา รายได้หลักของกิจการ ได้แก่ รายได้จากการขาย ส่วนค่าใช้จ่ายของกิจการ ได้แก่ ต้นทุนสินค้าที่ขาย และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กิจการซื้อสินค้ามาขาย และขายให้ลูกค้าในราคาที่มีกำไร กิจการมีสิทธิเรียกร้องจากลูกค้าที่ได้รับชำระหนี้ค่าสินค้า เมื่อลูกค้าชำระค่าสินค้ามาแล้ว กิจการก็จะนำเงินสดมาซื้อสินค้าเพื่อนำมาขายต่อไป

3) ธุรกิจอุตสาหกรรม (Manufacturing Business) ธุรกิจอุตสาหกรรมจะซื้อสินค้ามาเช่นเดียวกับธุรกิจพาณิชย์กรรม แต่ต่างกันที่กิจการจะนำสินค้าที่ซื้อมาสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการประกอบ หรือผ่านกรรมวิธีในการผลิตเสียก่อนแล้วจึงนำสินค้าที่ผลิตสำเร็จออกจำหน่าย เช่น กิจกรรมผลิตรถยนต์ กิจการสิ่งทอ กิจการอาหารสำเร็จรูปรายได้หลักของกิจการ ได้แก่ รายได้จากการขายสินค้า ส่วนค่าใช้จ่าย ได้แก่ ต้นทุนการผลิต (ซึ่งได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน สินค้าที่ซื้อมาเพื่อผลิตต่อ เรียกว่า กิจการจัดหาวัตถุดิบมาเพื่อผลิตสินค้า เช่น วัตถุดิบของผลิตภัณฑ์ตุ๋น ได้แก่ ไม้ก้างปลาจะเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้กลับมาเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้องอาศัยแรงงานรวมทั้งค่าพลังงาน เมื่อผลิตตุ๋นเสร็จก็จะนำไปขายให้กับลูกค้าต่อไป

5.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณีการ์ ล้าลือ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ ตามทักษะทางวิชาชีพ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้า ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการ

จัดการทางธุรกิจ รวมทั้งคุณสมบัติด้านอื่น ๆ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ในระดับมาก ด้านทักษะทางวิชา การได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ได้แก่ มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าสินทรัพย์หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้องทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหาที่งานเพื่อนร่วมงาน หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถจัดแบ่งหน้าที่งาน และมีภาวะเป็นผู้นำ

ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความพึงประสงค์มากที่สุด ด้านความรู้ความสามารถ คือ ด้านภาษีอากร ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ คือ สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ ด้านคุณสมบัติ จริยธรรม คือ มีความรับผิดชอบ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ คือ ไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันควร นอกจากนั้นยังต้องการนักบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นพื้นฐานด้านคุณวุฒิของผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และต้องมีความรู้และทักษะด้านการบัญชีและบัญชีหนี้สิน สามารถใช้เครื่องใช้สำนักงานและคอมพิวเตอร์ได้อย่างดี มีความรับผิดชอบในงานที่ทำและยังได้เสนอแนะให้สถาบันการศึกษาผลิตบัณฑิตทางการบัญชีโดยเน้นที่ความมีคุณภาพมากกว่าปริมาณของบัณฑิตรวมทั้งควรเสริมสร้างความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีและด้านภาษาให้มากขึ้นตลอดจนแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่บัณฑิตด้วย

โสภารณ ไชยพัฒน์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดภูเก็ต” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดภูเก็ต และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดภูเก็ต

ที่มีประเภทธุรกิจ รูปแบบธุรกิจและทุนจดทะเบียนแตกต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดภูเก็ตทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยคือ ทักษะทางการบริหารองค์กร และการจัดการธุรกิจ ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน และทักษะทางปัญญา ผลการศึกษาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย

6. วิธีดำเนินการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดแพร่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่พัฒนามาจากแบบสอบถามการวิจัยของ กรรณิการ์ ลำลือ (2553) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการและการปฏิบัติงานทางการบัญชี ได้แก่ ประเภทธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการ ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชี ด้านการศึกษาของผู้ทำบัญชี ลักษณะการจัดทำบัญชีของกิจการและวิธีการคัดเลือกผู้ทำบัญชีเข้ามาปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจ แบ่งเป็นทักษะทางวิชาชีพ 5 ประเภท ดังนี้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, ม.ป.ป.)

1. ทักษะทางปัญญา
2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน
3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
4. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร
5. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บตามแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา 2 ส่วน คือ

6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม โดยการสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจประเภทธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดแพร่ จำนวนทั้งสิ้น 2,902 ราย และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจประเภท ธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรม จำนวน 352 ราย โดยใช้คำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด

6.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ารวบรวมจากหนังสือ ข้อมูลวิจัย ข้อมูลทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดย สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดแพร่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษางานวิจัย และการออกแบบสอบถาม

7. ผลการศึกษา

ผู้วิจัยขอนำเสนอสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

- 7.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการและการปฏิบัติงานทางการบัญชี
- 7.3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจ

7.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดแพร่ จำนวน 352 ราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 51 ปี มีตำแหน่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการผู้จัดการ และมีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี

7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการและการปฏิบัติงานทางการบัญชี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกิจการและการปฏิบัติงานทางการบัญชี พบว่า กิจการส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม มีระยะเวลาในการดำเนินงานระหว่าง 10 ปีขึ้นไป – 20 ปี มีผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาปริญญาตรี ด้านบัญชี ลักษณะการจัดทำบัญชีโดยใช้บริการสำนักงานบัญชี และมีวิธีการคัดเลือกผู้ทำบัญชีเข้ามาปฏิบัติงานโดยการการสอบสัมภาษณ์และพิจารณาจากสถาบันการศึกษาที่จบ

7.3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่ทำบัญชีพึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจ

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านทักษะทางวิชาชีพ ดังนี้

7.3.1 ทักษะทางปัญญา

ผู้ตอบแบบสอบถามพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านทักษะทางปัญญา ในภาพรวมระดับมากที่สุด โดยมีทักษะทางปัญญาทุกเรื่องในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีขีดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป มีความสามารถที่จะกำหนดได้มา จัด และเข้าใจสารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณาระดับความพึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อคุณสมบัติทางด้านทักษะทางปัญญา จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรมพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางปัญญาในระดับมากที่สุด ส่วนธุรกิจบริการ พึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะในทุกเรื่องในระดับมาก ได้แก่ มีความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีขีดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผล และวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุป มีความสามารถที่จะกำหนดได้มา จัด และเข้าใจสารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

7.3.2 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติหน้าที่งาน

ผู้ตอบแบบสอบถามพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานในภาพรวมระดับมากที่สุด โดยมีทักษะทางด้านวิชาการเชิงปฏิบัติหน้าที่งานในทุกเรื่องในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) มีความรู้ความชำนาญด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการปฏิบัติงานบัญชี หรือปัญหาจากระบบการควบคุมภายในบัญชี เช่น ความผิดพลาดของการบันทึกบัญชี มีความสามารถในการจัดทำนำเสนอรายงานการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และทันต่อเวลา มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจและมีความสามารถในการวิเคราะห์งบการเงินได้

เมื่อพิจารณาระดับความพึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อคุณสมบัติด้านทักษะทางด้านวิชาการเชิงปฏิบัติหน้าที่ จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจพาณิชย์กรรมและธุรกิจอุตสาหกรรมพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางด้านวิชาการเชิงปฏิบัติหน้าที่ในระดับมากที่สุด ส่วนธุรกิจบริการ พึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะในทุกเรื่องในระดับมาก ได้แก่ มีความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) มีความรู้ความชำนาญด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการปฏิบัติงานบัญชี หรือปัญหาจากระบบการควบคุมภายในบัญชี เช่น ความผิดพลาดของการบันทึกบัญชี มีความสามารถในการจัดทำ นำเสนอรายงานการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และทันต่อเวลา มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจและมีความสามารถในการวิเคราะห์งบการเงินได้

7.3.3 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ในภาพรวมระดับมากที่สุด โดยมีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลทุกเรื่องในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการเกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหากับเพื่อนร่วมงาน หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มมีความสามารถโน้มน้าวและการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถเลือกจัดลำดับทรัพยากรที่มีจำกัดและจัดแจงให้เสร็จตามกำหนดเวลา มีความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ

เมื่อพิจารณาระดับความพึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อคุณสมบัติด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์กรรมและธุรกิจอุตสาหกรรมพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ได้แก่ มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการเกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหากับเพื่อนร่วมงาน หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มมีความสามารถโน้มน้าวและการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถเลือกจัดลำดับทรัพยากรที่มีจำกัดและจัดแจงให้เสร็จตามกำหนดเวลา มี

ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความระมัดระวังสงสัย เยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ

7.3.4 ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

ผู้ตอบแบบสอบถามพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านคุณสมบัติด้านทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการสื่อสาร ในภาพรวมระดับมากที่สุด โดยมีทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการสื่อสารทุกเรื่องในระดับมากที่สุด ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาคัดแย้ง สามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างไม่มีปัญหา สามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นที่ต่างกันได้ดี สามารถเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ สามารถนำเสนอการพูดคุยการรายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีความสามารถฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาระดับความพึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณสมบัติทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการสื่อสาร จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรม พึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการสื่อสารในระดับมากที่สุด ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาคัดแย้งสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างไม่มีปัญหา สามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นที่ต่างกันได้ดี สามารถเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ สามารถนำเสนอการพูดคุยการรายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีความสามารถฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

7.3.5 ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถามพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ในภาพรวมระดับมากที่สุด โดยมีทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจทุกเรื่องในระดับมากที่สุด ได้แก่ มี

ความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจต่าง ๆ ทางธุรกิจ มีความสามารถที่จะจัดและแบ่งหน้าที่งานที่จะจูงใจ และพัฒนาบุคลากร มีความสามารถเป็นภาวะผู้นำ มีความสามารถในการพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาระดับความพึงประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อคุณสมบัติทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจพาณิชย์กรรมและธุรกิจอุตสาหกรรมพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ในระดับมากที่สุด ส่วนธุรกิจบริการ พึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะในทุกเรื่องในระดับมาก ได้แก่ มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจต่าง ๆ ทางธุรกิจ มีความสามารถที่จะจัดและแบ่งหน้าที่งานที่จะจูงใจ และพัฒนาบุคลากร มีความสามารถเป็นภาวะผู้นำ มีความสามารถในการพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

สรุปความพึงประสงค์ของธุรกิจต่อทักษะทางวิชาชีพแต่ละด้านของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจพาณิชย์กรรม และธุรกิจอุตสาหกรรม พึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางวิชาชีพในทุกด้านในระดับมากที่สุด ส่วนผู้ประกอบธุรกิจบริการพึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารในระดับมากที่สุด ส่วนทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติหน้าที่งานและทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจอยู่ในระดับมาก

8. อภิปรายผลการศึกษา

คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจจำแนกตามประเภทธุรกิจ พบว่า ธุรกิจพาณิชย์กรรม ธุรกิจอุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ พึงประสงค์ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะทางวิชาชีพในด้านทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรรณิการ์ ลำลือ (2553) ที่ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์

ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ และการศึกษาของ โสภภาพรณ ไชยพัฒน์ (2555) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดภูเก็ตทุกด้านอยู่ในระดับมาก

9. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

- 9.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจที่ผู้ประกอบการมีต่อผู้ทำบัญชีในจังหวัดอื่น
- 9.2 ควรมีการศึกษาปัญหาด้านคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำปัญหาและอุปสรรคไปปรับปรุงแก้ไขได้ตรงประเด็น
- 9.3 ควรเลือกปัจจัยอื่นที่แตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้อย่างน้อยหนึ่งเพื่อให้ผลการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2557). พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543. ค้นเมื่อ 6 เมษายน 2557, จาก <http://www.thairegistration.com>
- กรรณิการ์ ลำลือ. (2553). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชอบ สมบุญเพ็ญ. (2552). คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์. ค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2557, จาก <http://www.oknation.net>
- ต่อลาภ สุขพันธ์. (2546). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง. (การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2553). การบัญชีขั้นต้นและหลักเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (ม.ป.ป.). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2557. <http://www.fap.or.th>
- สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดแพร่. (2557). ข้อมูลจดทะเบียนนิติบุคคลรายปี จังหวัดแพร่. ค้นเมื่อ 6 เมษายน 2557, จาก <http://www.dbd.go.th>
- โสภภาพรณ ไชยพัฒน์. (2555). ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดภูเก็ต. (การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต).

